

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu
se primesc. Manuscrisurile
nu se retrimit.
INSERATE se primesc la **AD-**
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
 redacțiunile din următoarele orașe:
 În Viena: M. Dake Nachf.
 Max. Augenthaler & Emerich Lechner.
 Heinrich Schalk. Rudolf Kesse.
 A. Oppelke Nachf. Anton Oppelk.
 În Budapesta: A. V. Goldber-
 ger, Ekatelin Bernat. În Ham-
 burg: Marolyi & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
 ră garmond pe o coloană 6 or.
 și 30 or. timbru pentru o pu-
 blicare. — Publicări mai dese
 după tariful și învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o
 verză 10 or. sau 30 banf.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

A N U L L X I I .

„GAZETA” iese în dăcare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
 Pe un an 12 fl., pe șase luni
 8 fl., pe trei luni 3 fl.
 N-rii de *Duminecă* 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase
 luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 N-rii de *Duminecă* 8 franci.
 Se prenumeră la toate ofi-
 ciele poștale din țară și din
 afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
 Administrațiunea, Piața mare
 Târgul Inului Nr. 30, etajul
 I.: Pe un an 10 fl., pe șase
 luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
 Cu dusul în casă: Pe un an
 12 fl., pe șase luni 8 fl., pe trei
 luni 3 fl. — Un exemplar 5 or.
 v. a. sau 15 banf. — Atât abo-
 namentele cât și inserțiunile
 sunt a se plăti înainte.

Nr. 274.

Brașov, Sâmbătă 11 (23) Decembrie.

1899.

Situațiune grea.

A avé în mână stăpânirea unei țări, despre ai căreia cetățenii ești convins, că în majoritatea lor nu te au la inimă, că sunt nemulțumiți la culme și că cu dor doresc să sosescă momentul, în care să-și potă croi o sorțe mai suportabilă: acesta pentru stăpânitor nu înseamnă a domni, ci este un chin, o viață plină de mustrări și nesigurantă, care îl face să tresară la cea mai mică clătinare a frunzelor și în veci să nu-și găsească astempăr, pace și liniște.

Din acest punct de vedere nici sorțea hegemoniștilor noștri maghiari n'am puté-o numi vrednică de invidiat, căci îi vedem dora, cum se vîrcolesc și în nopțe, cum tresar de spaimă la cea mai lină adiere de vînt și cum sufer de năluciri, vădînd pericole și tradări în toate părțile.

Mai trist decât toate și în același timp și mai semnificativ este faptul, că cea mai mare primejdie Maghiarii o vîd chiar în țera stăpânită de ei. Aci găsește ei complo-urile, pe cari, decă nu există, și le făuresc înși-și, aci nepatriotismul, aci irredentismul, aci tradările etc., așa că în lumea cultă rar de mai există un stat, séu o țară, care să fiă atât de caluniată, cum este țera noastră din partea a înși-și stăpânitorilor săi. Ce poté să însemne acesta, decă nu o muștrare a conștiinței, care le reamintesc volnicile și nedreptățile săvîrșite și le inspiră temerea de răsbunare din partea celor nedreptățiți?

Mult îi costă pe hegemoniștii noștri și evenimentele din Austria. Modul, cum se desfășură lucrurile aici, face pe guvernantii unguri să le sară somnul și inzadar li-ar fi ori-ce încercare de a-și ascunde îngrijirile, căci temerea lor e mare și nu odată și-au dat-o pe față. Ei și foarte întemeiată această temere, căci de n'ar fi fost Austria, n'ar sta ei

ađi unde stau. Modul cum ađi se desfășură acolo lucrurile numai promițător nu poté fi pentru Maghiari.

Nici evenimentele, ce se petrec acum înafară de monarchia noastră nu se vîd a fi îmbucurătoare pentru Maghiari. Pare a-i îngrijii și răboiul sud-african și modul cum se desfășură stările de lucruri acolo. „Pesti Naplo” într'un articol prim, ocupându-se cu cesțiunea acesta, își face concluziunea, că o slăbire a Angliei ca mare putere europeană nici-decum n'ar fi în favorul Maghiarilor. „Nici un moment nu ne îndoiim”, dice, „că decă Anglia ar înceta de-a mai figura ca mare putere, acesta ar fi și pentru noi o calamitate, deorece și pentru noi Marea-Britaniă, care e cea mai mare rivală a Rusiei în Asia, formeză un contra-pond salutar în contra Rusiei”.

Va să dică, deși pressa maghiară manifestă ore-care simpatia față de Buri, acesta o face mai mult numai pentru a-se conforma opiniunii publice europene, în fond însă ei, Ungurii, nu vîd cu ochi bunî nici stăruințele Burilor, precum nu pot vedé cu ochi bunî stăruințele nici unui popor din apropiere, ori din depărtare, care luptă pentru libertate și neatărare.

Va să dică din toate părțile temerî, îngrijiri și neliniștiri. E trist, când o stăpânire nu se poté sprijini măcar cât de puțin pe puterile proprii, ci pururea alergă după ajutor strein și caută a-și afla mîntuire la grația altora. Altfel s'ar presenta ađi situațiunea și în Ungaria, decă stăpânitorii săi ar fi căutat mai întăiu de toate a-se întări la ei acasă, prin consolidarea raporturilor dintre cetățenii și prin stabilirea unei armonii reciproce între popóarele patriei.

Acésta însă nu se va puté ajunge nici-odată prin volnicii și asupriri, ci numai prin o tractare justă, echitabilă și dreptă, care pe cetățenii fără deosebire de rassă și naționa-

litate să-i facă a simți bunătățile patriei pentru care trăesc și se jertfesc.

Un manifest al Monarchului. Din Viena se telegrafeză, că în vederea situațiunii critice în care se află monarchia, e vorba, ca Majestatea Sa să adreseze un manifest către toate popóarele sale, în care punându-le la inimă interesele mari ale monarchiei, le va invita să-și dea mîna de înfrățire. Manifestul va apare la începutul anului viitor. — Scirea acesta are încă lipsă de confirmare.

Protestul tinerimei. Afară de tinerimea din Clușii și Bucuresci, a mai protestat în contra insultei aduse memoriei lui Iancu și tinerimea română universitară din Cernăuți. „Tribuna” de ađi, care publică acest protest, anunță, că a primit un protest și dela tinerimea din München.

La afacerea rentei. Organ semi-oficios „Magyar Nemzet” publică în numărul său de ieri un comunicat, prin care se desminte scirea lansată de „Egyetértés”, care sustinea, că contele Goluhowsky ar fi îndemnat pe ministru-președinte Coloman Szell să resolve afacerea „subvențiunii” școlilor române din Brașov. „Magyar Nemzet” mai adauge, că Coloman Szell nu este omul, care să se lase a fi dus de nas și înfrînat de alții în lucrările lui.

Crisa în Austria.

Parlamentul austriac este amănat. Mercuri a ținut ultima ședință în anul acesta. Contele Clary a folosit și ocaziunea acesta pentru a face ultima încercare, de a se vota proiectele cele mai urgente și necesare, — dér încercarea lui s'a isbit de opoziția statornică a Cehilor.

În ședința de Mercuri contele Clary și-a dat marfa silințe să înduplece pe Cehi a nu face obstrucțiune și în delegațiunii. El a întrebat pe Cehi, că unui alt ministriu i vor vota séu nu proiectele pactului, și anume cele mai necesare? La întrebarea

acesta a primit răspuns negativ. Cu toate acestea contele Clary și-a luat adio dela Cehi în mod foarte călduros. El i-a asigurat, că pe nedrept îl acuză cu aceea, că e adversarul poporului cehic, căci în realitate e tocmai contrarul. Cehii i-au răspuns, că ei nici nu se gîndesc la așa ceva.

Clary și-a luat adio și dela partidele din stînga parlamentului. Li-a mulțămît pentru spriginul, ce i-l-au dat, și și-a exprimat regretul, că nu i-a fost posibil a restabili o activitate parlamentară normală.

Că cine va fi urmașul lui Clary nu se știe încă cu certitudine. Se crede însă, că viitorul cabinet se va forma sub preșidenția lui Wittek.

Partidele din dreapta camerei vor să dea un manifest prin care să motiveze atitudinea lor obstrucționistă. La acest manifest vor răspunde partidele din minoritate, cari totă vina pentru neactivitatea parlamentară vor arunca-o asupra dreptei.

Foile unguresci sunt mult îngrijate și neliniștite de cele ce se petrec în Austria. Ele se tem, că luptele și curentele naționalistice din imperiul austriac se vor transplanta cu forță elementară și în Ungaria. Ceea-ce le înflorează mai mult, este federalismul, care, dice el, nu se poté uni de loc cu basa dela 67. Una din foile apropiate de guvern dicea mai ieri alaltăeri, că crisa de peste Laita nu se estinde numai asupra guvernului austriac, ci și asupra parlamentului austriac, asupra constituției austriace și a Austriei întregi, și că ar fi bine, decă acea crisa s'ar opri la Laita.

Persecuțiunile Românilor în Bucovina.

Sunt ne mai pomenite persecuțiunile, ce guvernorul Bucovinei Bourguignon le-a pus la cale contra Românilor. La ordinul lui au fost confiscăți până acum din diarul național „Patria” aproape 50 de numere. Așa ceva nu credem să se mai întempele nici într'unul din statele civilizate ale Europei.

FOILETONUL „GAZ. TRANS”.

Scheletul.

Din „Novelele postume”, de Traian Demetrescu.

Fusesem la un concert cu amicul meu Titu Negreanu, cunoscutul violonist și compozitor al atâtor romanțe și valsuri.
 La sfîrșit, orchestra executase „Danțul macabru” de Saint-Saëns.
 Ca totdeauna, ascultasem această musică stranie, această musică de coșmar, cu o fiorosă plăcere.
 După concert, am intrat împreună într'o cafenea după bulevard. Ne împărțeam impresiile.
 — De câte-ori ascult musica acesta de Saint Saëns, dice amicul meu, imi amintesc o întemplantă gróznică din viața mea. Musica asta evocă... schelete!
 — Il privii cu mirare.
 — El adăoga:
 — Fiind-că ne găsim amîndoi sub același farmec, lasă-mă să-ți-o povestesc. Poté ca vei face dintr'însa o novelă.

După un minut începî:

— Mă inscriesem la facultatea de medicină, fără voia mea. Dorința mamei era să mă vadă „doctor”, — dorința careia m'am supus ca unei puteri ipnotice. Prevedeam însă, că apuc un drum greșit. Dér imi îndeplineam datoriile de student cu aceeași sirguintă, cu care mă distinsesem în clasele liceale.

Câte-odată voința mea se împotrivea; ér simțirea mi-se îndruma sub cele mai felurite stări de melancolie.

Aprópe din copilăria urmărisem un vis frumos, nemărturisit nimînu, păstrat în suflet cu aceea grijă a visătorilor, cari se tem, ca realitatea să nu le sfărîme, să nu le minjescă minunatele olădiri ideale din iluziile lor. Voiam să învăț musica, să ajung artist. Eram îndrăgostit de vióră când dintr'o prea mare iubire pentru mama, părăsisem acest vis, viitorul imi apărea cu orizonturi strimte, cu drumuri nesigure și strimbe.

Atât profesorii, cât și colegii mei observaseră, că studiul medicinei nu era de

loc potrivit cu temperamentul meu, peste fire de impresionabil și slab.

Când intrasem pentru întâia órá în sala mortuară a unui spital, îngălbenisem, fusesem pe neașteptate biruit de o nesfîrșită tristețe. Mirosul caracteristic al acestei săli, mă urmărise multă vreme în urmă, ca o halucinațiă a odoratului, cum urmăresc pe unii criminali mirosul sîngelui. Ér când luasem parte la prima disecăție a unui cadavru, cădusem leșinat, vădînd cum un profesor — care explica o lecție de anatomia — scosese inima mortului și o privea cu nepăsarea, cu care ar fi privit un burete.

Din această cauză, fusesem cât-va timp bolnav de-o ciudată stare nervosă, care imi producea insomnii și coșmaruri îngrozitoare, par'că a-și fi durmit într'un oimitir.

Un profesor mă povătuise să mă las de medicină și să mă inscriu la altă facultate. Auđise chiar, că am inclinarea cătră musica și imi făgăduia să se intereseze de aprópe de talentul meu. Eu aș fi urmat povața, fără nici un ocol, decă n'aș fi știut, că mama, — una din acele mame

incăpăținate și orgolióse, — ține cu ori-ce chip, ca fiul său să ajungă nici mai mult nici mai puțin, decăt „doctor”! Puteam eu să mă împotrivesc dorinței acestei mame, pe care o adoram? Nesupunerea mea ar fi omorît-o. În sfîrșit mă sileam dîlnic să-mi alung desgustul, să mă deprind, ca și ceilalți colegi, cu mirosul sălilor de spitale, cu agoniile murindilor, cu scheletele, cu cadavrele; să rămîn în fața lor „filosof”!

Vieța? Mórtea?... Nimic! Nimic!
 Dér filosofia acesta dura, cât duréză fumurile beției.

Când mă trezeam dintr'însa, mă simțeam din nou stăpânit de aceeași gróză, de aceeași scârbă, în fața a tot ce vieța și mórtea înfățișau mai hidos, ca miseria, ca putrefăcțiunea.

Ah, ce visasem eu!... sunete, armonii, ce încântă și înseninéză sufletul! Ér în loc de-o vióră aveam în mîna scalpele, ferestre, óse și cărnuri împuțite!

Dér aceea, ce mă îngrozea și mă desgusta mai mult, erau batjocura și nepăsarea, cu cari camarăđii mei trăiau printre bolnavi și cadavre. Glumele lor, în sala de

Numărul dela 8(20) Decembrie al „Patriei“, ce ni-a sosit azi, e diformat cu totul, fiind atât pe pagina primă, cât și pe a doua pline cu pete albe cu indicațiunea „confiscat“, așa că cetitorul abia poate să se orienteze asupra cuprinsului articulelor.

În articolul prim „Patria“ aduce scirea, că d-l Victor Branisce, student de universitate în Cernăuți și colaborator intern al său, este espulsat din Bucovina. Causa espulsării le reasumază „Patria“ în împrejurarea, că tinerul espulsat „are ochi negri ca mura și o înclinațiune pătimășe spre recensiuni teatrale“. Acestea sunt „crimele“ lui. „Patria“, dize apoi între altele:

„Acastă espulsare este a doua în decursul guvernării lui Bourguignon. Prima victimă a fost d-l Adrian Deseanu, teolog absolut. Ea a urmat din cauza unui „Pe-reat“ rostit ramolitului Arcadie, care se refugia de urgia dieceșei la Viena, spre a continua de sus opera sa de suspiționare a păstorilor săi. Atunci încă promisesse Bourguignon în dietă, că va reglementa „Patria“ și duchurile rele, ce stau după dēnsa. Și Bourguignon și-a ținut cuvântul... De-atunci și până acuma s'au confiscat la ordinul lui aproape de 50 de numeri ai „Patriei“... Confiscărilor a urmat apoi prigo-nirea redactorilor „Patriei“. D-l Dr. Valeriu Branisce, fost redactor al foii, e curentat și pân' în ziua de azi. Acum inocentul său frate trebuie să ispășească grelele păcate ale „Patriei“. Pe când scriem aceste rânduri, d-l Victor Branisce e deja pe cale spre țera neînvinșilor Moși...

„Bourguignon a espulsat pe un inocent spre a-și salva autoritatea. Fratele espul-satului, Dr. Valeriu Branisce, e curentat. Probabil, că la reînțorcerea sa va fi și el espulsat. De vom aduce alt redactor din Ardeal, ne așteptă aceeași sorte; ergo suntem nevoiți a ne lua refugiul la alt espedient. Și acest espedient e aproape de min-tea omului: Noi ne vom aduce redactori din România. Bourguignon ne necesită la acest pas. Pe Ardeleni îi poate espulsa; cu un redactor din regat lucrul va fi ceva mai delicat... Dirigența țiarului nostru a și întreprins pașii necesari pentru înlocuirea redactorului prin un personal din România. Suntem siguri, că pe aceștia nu-i va espulsa. Căci dacă i-ar espulsa, pașul acela poate ave drept urmare un potop de espulsări de dincolo, și nu credem, că Bourguignon va hasarda existența a atâtor cetățeni austriaci, cari se hrănesc dincolo în regat.

„Am dorit pace, am voit să ne acoperim nevoile cu de ai noștri. Ni-s'a făcut imposibil. Sute de calici galienți ne inundă țera, plebe fără căpătâiu, și nimenea nu-i espulsează; de vine însă un Ardelean, se aplică totă rugina absolutistică. Fiă! Vom recurge la redactori de dincolo și astfel vom da cestiei singura soluțiune posibilă sub împrejurările de față. Aduce

rôde bune politica lui Bourguignon și credem, că va plăce mult sus la Viena.“

Asupra amănuntelor espulsării „Patriei“ comunică între altele:

Sâmbătă în 16 l. c. n. a fost citat d-l Victor Branisce la comanda districtuală (Ergänzungsbezirkscomando) a regimentului 41 în afacerea obișnuitului raport anual al ofițerilor în rezervă. Presentându-se d-l V. Branisce la orele 11 din zi la acest for, i-s'a înmănat, după terminarea actului militar, din partea comandantului acestei comande sentința de espulsare împreună cu o blanchetă de primire estradată de magistratul orașene, pe care a trebuit d-l V. Branisce să semneze primirea acestei sentințe.

Recursul d-lui Branisce n'a fost luat în considerare, constatându-se a priori, că scopul mergerei d-lui Victor Branisce în Bucovina, a fost colaborarea sa la țiarul „Patria“. În această se cuprinde totă „crima“ d-lui Branisce.

În urma sentinței de espulsare a fost necesitat d-l Victor Branisce să părăsească în decurs de 48 ore Bucovina. Atât de mic la suflet a fost baronitul primar al Cernăuțului, încât de frica lui Bourguignon nici n'a voit, la intervenirea unui consilier comunal, să concedie d-lui V. Branisce o prelungire de cel puțin 48 ore pentru rezolvarea afacerilor celor mai necesare. Astfel a fost necesitat d-l V. Branisce să părăsească în totă graba Cernăuțul, ca să nu fi supus eventualității de a fi escortat cu șupa, ca cel mai ordinar criminal, până la granița Bucovinei.

Revistă externă.

Germania, Austria și Francia.

Foia rusescă „Rossija“ s'a ocupat într'unul din numerii săi precedenți cu raporturile austro-ungare din punct de vedere al alianței duple și a ajuns la rezultatul, că în cas de dismembrare a Austriei, Germania ar lua provinciile germane ale coronei habsburgice. „Kölnische Zeitung“ răspundând foiei rusești constată, că părerile acesteia sunt o dovadă, că ea nu cunoșce nici raporturile austriace, nici cele germane. Germania gândindu-se la ocuparea provinciilor germane austriace, ar restabili stările din 66, ceea-ce e tot atât de imposibil, pe cât de imposibil este, ca Francia să reprimască pe cale pacifică Elsația, căci dacă Francia ar pretinde reintrocerea acestei provincii în mod serios, asta ar fi identic cu declararea unui război.

America și războiul. Opinia publică din America asupra războiului nu este uniformă. Pressa americană vestică și sudică simpatizează tot mai mult cu Burii. „New-York Herald“ înregistrând scirea despre victoria Burilor la Colenso, intrăbă pe Anglia, dacă nu socotesce, că războiul a

mers prea departe? Anglia nici cu forțe militare îndoite nu va fi în stare să învingă pe Buri; cu cât mai curând va pune Anglia capăt inimicițiilor, cu atât mai bine pentru ea, deore-ce a plătit deja și până acum cu ceea-ce amenința Krüger la izbucnirea războiului. „Times“ din New-York e de părere contrară. El dize, că politica lui Chamberlain vestesce, că Anglia trebuie să porțe acest război în serviciul civilizațiunii, și America e dator de a-și ridica cuvântul când e vorba, ca prin această să promoveze egemonia popórelor, cari vorbesc limba englesă. „Sun“ e de părere, că Anglia trebuie să țină strins la rolul, ce l'a jucat până acum între marile puteri, ér ca s'o pótă face această, trebuie să-și reorganizeze armata. Războiul din Africa sudică va orea pótă un corp de ofițeri, ai cărui membrii să nu fi eroi de salon și de joc de cărți în cluburi și cafe-tele, ci soldați într'adevăr instruiți.

Din Filipine. În insulele Filipine lucrurile nu s'au liniștit nici acum. Rescu-lății indigeni își continuă opoziția lor energetică contra regimului american. Pe cum se anunță din Manilla, generalul Lawton voind să alunge pe răsculați din San-Mal-teo spre nord-vest dela Manilla, a fost luat la țintă și un glonț l'a rănit de mórte.

Crisă în Spania. Între guvern și opoziția spaniolă a izbucnit conflict în chestiunea votării bugetului. Ministrul de finanțe a declarat, că mai bine își dá dimisia, decât să împlinescă pretensiunile opoziției.

Războiul din Africa sudică.

Englesii bătuți în atâtea rânduri de Buri, nu fac pentru acum altceva, decât să înarmeze din greu, ca să continue războiul. De când comanda supremă asupra trupelor din Africa i-s'a dat lordului Roberts, o mare mișcare domnesce printre Englesi, între trupele regulate și iregulate a început temerea și mai multe regimente de voluntari s'au oferit a pleca la Africa. Insuflețirea voluntarilor e mare.

Diarele englese comentază favorabil numirea lui Roberts și a lui Kitchener. Cu toate acestea însă ele nu se așteptă la un rezultat multumitor grabnic, mai ales avându-se în vedere, că vor trece săptămâni la mijloc până când trupele noue vor sosi la Africa.

Intr'aceea se vestesce o nouă victorie a Burilor. Olandesii răsculați din Capland, au atacat Duminecă dimineața trupele generalului engles French. Lupta a fost strașnică și French a trebuit să se retragă. O telegramă din Bruxella anunță, că French a pierdut mai multe tunuri, 200 de morți și un mare număr de răniți. La frontiera statului Oranje numărul Olandesilor răsculați trece peste 15,000. Lui „Exchange Company“ i se anunță din Capstadt, că toți

Africanderii din nordul Caplandului s'au răsculat în contra Angliei.

Pe când pregătirile și de-oparte și de alta se fac cu mare aparat, vine scirea, că președintele Krüger ar fi înduplecat a încheia pace. Scirea această însă pare puțin verosimilă, acum când Burii sunt în avantaj și când Olandesii din Capland s'au ridicat cu toții și au prins armele, ca să-și realizeze scopul: scoterea Englesilor din Africa sudică.

În vederea situațiunii critice, regina Victoria nu mai plăce în străinătate. Ea va rămâne în Londra.

Capitanul engles Bradshaw făcând cu o patrulă o recunoșcere la o depărtare de 10 mile de lagărul generalului Methuen, s'a întâlnit cu Burii. El și locotenentul, care făcea parte din patrulă, au fost uciși de Buri.

După spusele țiarelor din Londra, perderile Englesilor dela începutul războiului și până acum, se ridică la 7630 de ofițeri și soldați omorâți, răniți, seu făcuți prizonieri.

SCRIRILE ȚILEI.

— 10 (22) Decembrie.

Biserica Sf. Nicolae din Scheit își va sërba poimâne, Duminecă în 12 Decembrie v., hramul. Sfânta liturghie se va începe la orele 9 a. m. Pe lângă solemnitatea obișnuită la această biserică, mai aflăm, că va cânta și corul sub conducerea d-lui George Dima.

Burii și Sașii din Sibiu. Țilele trecute reuniunea bărbătească de cântări din Sibiu, a făcut o mică manifestație, cu ocazia unui concert, pentru Buri. Publicul asistent a trimis și o telegramă la adresa agentului diplomatic transvaalian din Bruxella Dr. Leyds. Dr. Leyds a și răspuns printr'o scrisoare ținută în ton foarte călduros, pe care a trimis-o la adresa preotului Iosif Konnerth din Sibiu, și în care exprimă adânc mulțumite pentru simpatia Sibienilor față de Buri.

Introducerea calculării în corone. Ministrul unguresc de interne a dat o circulară despre măsurile necesare de luat în urma introducerii calculării în corone și fileri. Circulara dispune, că în cazul când suma este a-se scrie cu cuvinte, trebuie scrise și cuvintele corónă (e) și fileri. Numirea legală a noii valori, este valóre în corone și este a-se însemna cu literile inițiale k. e. (pe românesce ar fi v. c.) La indigetarea sumelor de bani însă, nu trebuie însemnată valoarea această, decât cuvintele corone și fileri sunt scrise întregi, seu dacă se însemnă cu inițialele c și f. Monedele de câte 5 corone sunt a-se primi în valóre nominală la orice fel de plată, ce se face casselor statului.

diseoții mă înflorau, mă făceau să sufer. Mai ales cadavrele femeilor dau prilej la cele mai nesocotite profanări.

Câte-odată mă revoltam, le spuneam în față:

— Sunteți mai răi, decât viermii!

Unii mă luau în ris; ér alții impro-visau epigrame obscene la adresa acestor stărvuri, în vreme ce cuțitele lor spintecau pânțele, scoteau intestine, desprindeau mușchii de pe ôse.

Intr'o zi făcându-se autopsia unei fete, o sinucisă din iubire, după cum se scria prin jurnale, — am fost mai dureros impresionat, ca niciodată. Mórta avea un păr de o frumșeță neînchipuită: des, lung și negru, ca întunerecul unei prăpăștii.

La autopsia trebuia să iau și eu parte. M'am prefăcut însă, că sunt bolnav, m'am dus repede acasă, și am plăns pe bieta sinucisă, cum nu aș fi plăns o soră.

Simțirea mea era din ce în ce mai sfâșiată. Și cu toate astea, când răspundeam la scrisorile mamei, care îmi scria aproape în fiă-care zi, o incredințam, că sunt vesel, sunt sănătos și urmez la facultate cu un

interes și o plăcere rară. Sciam eu, că minciunile acestea erau menite să esalteze mândria și fericirea mamei.

* * *

Scheletul acestei fete l'am luat eu.

L'am atârnat în odaia mea, după ușă. Făcusem asta nu atât pentru a mă servi de dēnsul la studiile mele, ci mai mult, ca să-l scap de a nu-l avea alți camarazi, cari de sigur s'ar fi servit de el numai pentru petrecerile lor cinice.

Avusesem destule prilejuri să văd cum batjocureau ei scheletele, făcându-le muștați cu cărbunele, virându-le în gura rîn-jită a craniului lulele aprinse, îmbrăcându-i în halate, punându-le papuci în picioare și pălării vechi în cap. Și în fața acestor schelete ridicole și parcă mai hidóse, în starea asta, ei rideau, făceau spirit, petreceau.

După câte-va zile, unul din colegii mei îmi spune:

— Te caută doctorul R. Du-te în-grabă. M'am dus la doctorul R.

— De-o săptămână de zile nu te-am mai văzut. Unde ai fost?

Adevărul e, că o săptămână nu deseam nici pe la universitate, nici pe la spital: fusesem bolnav.

Doctorul urmă:

— Erî s'a prezentat la spital o femeie bătrână, din orașul C... Spune, că e mama fetei, al cărei schelet îl ai D-ta. Fata ei fugise din oraș de un an de zile, cu un militar. Nu scia nimic despre ea. Acum abia a aflat, că s'a sinucis în București. Un moment am creșut, că am de a face c'o nebulă, dér după-ce mi-a arătat o fotografă a fetei, m'am încredințat, că e mama ei. De altfel bătrâna și aduce puțin la ochi cu fata. Plângea într'una și cerea să-i arăt unde i-a înmormântat copila.

Ingrozit am întrerupt pe doctor.

— Ea crede că biata copilă e înmormântată!..

— Da. În sfârșit, ca s'o liniștesc, i-am răspuns, că de-ocamdată nici eu nu sciu; să cercetez întâiu. Te-am chemat să ne sfătuim, ce e de făcut? Să-i ascundem adevărul său...

Doctorul avea și el o fire sensibilă,

și părea adânc impresionat de întâmplarea această.

Și ne gândeam amândoi, stăpâniți de aceleași emoții dureroase:

— Să ascundem adevărul, seu să redăm nefericitei mume scheletul copilei sale?

Nu sciam ce hotărîre să luăm: amândouă ni-se păreau crude. În sfârșit, am ales pe cea dintâiu.

Sera, m'am retras acasă de vreme.

Am privit scheletul, nu cu ochi liniștiți, cu mintea rece a filosofului, care cetesce zădărnica vieții, taina morții, în orbitele góle ale unei hiroi; ci indușat de o tristețe, de o milă nemărginită! Eram spectatorul unei drame necunoscute, îngrozitoare, ale cărei personaje erau: un schelet și o mamă! Și această dramă avusese ca prim act: iubirea! Er canalia aceea, înșelătorul pentru care fata această își jertfise frumșeția, virginitatea și viața ei, era pótă fericit aiurea, în ajun de a înșela altă fecioră:

Lângă schelet aveam o mică bibliotecă, în care se aflau, printre câți va autorii de medicină, — Lamartine, Petarca

Privații însă nu sunt datorți a primi ca plată sume mai mari de 200 corone în monede de câte 5 corone, nici sume de câte 50 corone în monede de câte 1 coronă etc.

Măncat de lupi. Din Lugos se comunica, că la marginea unei păduri din apropiere a fost aflat în săptămâna trecută un cap de om, ér la câți-va pași mai departe două picioare de om încălțate în papuci. Doi călători, cari făceau drumul cu trăsura, duseră aceste bucăți de trup omenesc la Zorlentul mare, unde se constată, că capul de om a fost al lui George Matolyak, un țeran din Skersi. S'a constatat, că nenorocitul voise să meargă la mōra din Prebul, dér în drum i-au eșit nisece lupi înainte și l'au mâncat.

Arestarea unei barone. Din Zürich se telegrafază, că poliția de acolo a arestat pe baronesa Blanchard de Murat Olga și pe mama acesteia, văduva proprietară rusă de odinioară Natschulin. Arestarea s'a făcut din cauză, că baronesa n'a putut plăti contul de 1500 franci, ce l'a făcut la otel.

Nenorocire pe mare. Vaporul italian transatlantic „Perseo“ mergând din America sudică la Genua, s'a ciocnit pe-o noapte neguroasă cu vaporul francez „Meuse“, care mergea din Marsilia la Gibraltar și Tanger. În urma ciocnirii, pe bordul vaporului francez s'a iscat incendiu. Personalul de serviciu al vaporului a fost mântuit de corabia spaniolă „America“. „Perseo“ s'a stricat rău și o parte din personalul lui s'a înecat. Mulți dintre călători, toți Italiani, s'au înecat.

Istoria unei „scrisori urgente.“ În orașul Terni din Italia a sosit dila aceste o scrisore pe adresa locuitorului de acolo Menghi, căruia însă nu i-s'a putut imăna din cauză, că adresatul murise. Scrisorea a fost desfăcută și s'a aflat, că fū predată la postă înainte cu 21 ani de țirma „Biondi și Nochi“, care încă se desființase în decursul acestui interval de timp.

„Atențiune“ ori manevră?
— 20 Decemvre.

Ungurii din Deva arangieză a doua zi de Crăciun, stil nou, un concert, ér în programul concertului, spre marea surprindere a lumii, aflăm luată, chiar ca al 3-lea punct, o piesă românească! E piesa „Scii tu?“ cântată de d-l Alexandru Șuster.

Toți ne mirăm și cercăm să găcim taina acestui „eveniment“. Să fiă ôre acesta o atențiune față de Români, séu o simplă manevră din imperiul „înfrățirilor“, cari au ajuns cam „moderne?“ Mai de grabă ne vine a crede, că e ce din urmă.

Cine să credă ôre, că ar fi o pornire sinceră bărbătescă, când ne aducem aminte de procederea de astă-vară a acestor șoviniști, cari respinseră rugarea Românilor

de-a lăsa Asociațiunea să-și țină adunarea în sala comitatului, și murdăriră școala română, numai pentru-că și-a pus pe frontispiciu numirea în limba română, într'o stradă laterală a orașului?

Cum adevă? Înainte cu câte-va luni acești onorabili se sburliră în penele false de păun la rugarea unei înalte societăți culturale române și își eșiră din fire pentru o titulă românească, pusă pe frontispiciu unei școle, ér ați delicatele lor urechi să se amuzeze la un concert de Crăciun în o piesă românească?

Cine pōte, credă sinceritatea și „culanța“ acestei arătări, noi însă nu credem și nu va crede de sigur nici un Român serios și cu judecată sănătōsă.

E drept, că tălmacii „evenimentului“ spun prin Deva, că d-l Șuster, fiind bun cântăreț, a fost rugat să concurgă la concert, și d-sa ar fi spus, că numai așa va face-o, decât i-sa va da și un punct românesc în program.

Fiă cum ar fi, faptul învōlvă în sine o recunōcere, că deși Bartha sorica țilele astea, că n'a existat nici-odată aici națiune română și că nu există nici ați, ea totuși există și încă cu o cultură și o musică românească, pe care nici ei nu o mai pot desconsidera.

Cu tōte astea, noi, pățiți și tare ținând la principiul: „Timeo Danaos et dona ferentes“, nu putem recomanda Românilor, decât să fi precauți și să nu se lase a fi îmbetați cu apă rece.

Nu la concertele și petrecerile au ei să încerce îndulcirea naționalităților. Așa-ceva altcum se face.

Spic.

Literatură.

D-l Teodor V. Păcățianu a publicat în broșură separată un estras din legile ungar privitoare la Judecătōriile cu jurați. Oplu a apărut în editură proprie, e tipărit la „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu, și costă 40 cr. Oplu e însoțit de o introducere lungă, în care autorul arată importanța noii instituțiuni, însoțindu-o cu anumite observări critice. Urméză apoi diferiți articuli de lege, cari privesc organizarea judecătōriilor cu jurați, cercul de competență al lor; un estras din codul penal ungar, procedura penală și în fine o „incheiere“. — Oplu d-lui Păcățianu a venit tocmai la timp, deoarece se șie, că cu 1 Ianuarie 1900 are să între în vīgōre noua instituțiune, după care la tōte tribunalele din țēră vor funcționa judecătōrii cu jurați, cari vor avé să pronunțe verdictul în cestiunile de delict. Oplu, pe care-l anunțăm, va fi bine venit publicului, servindu-i spre prețioasă orientare.

O carte valorōsă. În Tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov a apărut o nouă carte de mare valōre, scrisă de d-l Ioan Popea, profesor la școalele române din Bra-

șov. Cartea este intitulată: „Caractere morale, esemple și sentințe culese din istoriile și literaturile popōrelor vechi și moderne“. Acestă carte, atât prin esteriorul séu elegant, cât și prin cuprinsul séu bogat, de aproape 400 pagini, este o adevărată podōbă în literatura noastră. Vom căuta s'o facem mai de-aprōpe cunoscută cetitorilor noștri; de-ocamdată ne mărginim a atrage asupra ei atențiunea tuturor Românilor iubitori de carte; în ea cetitorul va găsi o comōră nespuse de prețioasă de învōțături, de mângăieri, de însuflețiri spre tot ce e moral, nobil și frumos. Prețul l fi. 25 cr. (cu posta l fi. 35.) Pentru România 3 Lei, la care este a se adauge și portul postal. — Se află de vândare la Tipografia „A. Mureșianu“, la librăria N. I. Ciurcu și la librăria H. Zeidner în Brașov.

NECROLOG. Nicolau Muntean, proprietar, cassar la „Corvineana“, inspector rural silvanal în Hunedōra, după scurte suferințe a răposat Duminecă sēra în al 53-lea an al etății și al 26-lea al căsătoriei. În mormântarea s'a sévirșit Marți în 19 Dec. n. Pe răposatul îl jălesce întristată-i soțია Maria născ. Stoichita; Anioa măr. Dima, Sofia măr. Sabo, George Muntean și soțია Maria, ca frate și suror, cum și alte numărōse rudenii. — Fiă-i țērina ușōră!

VARIETATE.

Din lumea minunilor. Saldarino înșiră într'o carte, ce a scos de curând, cele mai mări minuni ale epocii de ați. Prin raritatea lor, aceste minuni, mai bine țis abateri dela natură, aduc venite frumoșe pe sēma — impresariilor.

Dintre cei născuți monștri, puținii pot sta alături cu artiștii, dér pentru acesta ei totuși atrag publicul setos de curiosități Mare efect face „Baby cu două capete“, doi copii gemeni, născuți la 1890 în Haymond (America nordică). Pentru aratarea lor în public păriniți monstrului căpētau 500 dolari la săptămēnă (mai mult de 1200 fl.). Copii sunt concrescuți la mijlocul trupului, au tōte membrele și se bucură de cea mai bună sănătate. Dér ce e și mai curios, pe când unul dōrme, celălalt e tréz, ba și nutrirea le este deosebită. Unul dintre ei a murit de versat, al doilea a supraviețui 5 ôre pe fratele séu gemen.

Femeile cu barbă se bucură de mare trecere în America. Fața dōmnei Wayne deja la vârsta de 16 ani era ornată c'o barbă puternică, cu care câștiga mare avere. Mys Taylor e renumită pentru barba ei, care e perfect albă. Ea face impresia unui profesor bătrân.

Există un om cu gâtul frânt. Se numesce Varney Baldwin. El are ați vârsta de 45 ani și la nascere a fost cu totul normal. La 1886, servind ca călăuz la tren, a cădūt. Era considerat ca mort, deoarece i-s'au rupt 8 cōste, brațul stâng i-s'a frânt în două locuri, piciorul drept în patru, ba i-s'a rupt chiar și osul grumazului. Cu tōte

acestea i-a succes sciinței medicale a mântui viața bărbatului vinjos; așa Baldwin trăesce și ați, și arătându-se publicului, e pe cale de a-se îmbogăți. Trunchiul îi este strîns în cercuri, pentru-ca să și-l pōtă susține, altfel ar da grămada. El e fōrte vial și amasant.

Mare atracțiune eserecită și cei cu picioare uriașe. Dintre aceștia se deosebeso Eugen Berry născut la 1872. Greutatea piciorului séu stâng face a treia parte din greutatea trupului întreg. Picioarele lui uriașe i aduc venite frumoșe. Nu-i mirare dér, decât trăesce pe „picior mare“.

Cel mai mare „umflător din piept“ (care adevă pōte să-și umfle pieptul) este ați James Wilson, care e în stare, ca prin espausiunea plămânilor, să rupă un lanț în două. Om interesant este și James Maris, care pōte să-și întindă pielea de pe piept peste cap, ér pielea de pe față aprōpe până la abdomen. El câștigă pe săptămēnă 150 dolari și cu tōte acestea purerea este în strimțōre de bani, deoarece-i place să bea și să jōce. Ahmed Aratus face minuni cu producțiunile sale de fakir. Inghite foc, c'un ac lung își străpunge brațul, fața și limba și c'un ciocan mare își bate cue în abdomen. — Mister Cannie își amuzeză privitorii legănându-se în o bute, care pe dinăuntru este bătută cu cue.

Cei mai admirați și mai prețioși ômeni minune, sunt ați „ômenii-schelet“. Lia May este o adevărată uriașă-schelet. Ea își face reprezentațiile în trico șide aceea scheletul ei produce un efect indescriptibil asupra publicului. Pe întreg trupul ei abia decât este carne în greutate de 5 chilo. Ea primesce la săptămēnă un salariu de 2000 fl. Cel mai admirabil „om-schelet“ este Dominique Castagno, supranumit „mumiă“. Capul i este mare, ôsele mari; el n'are nici gene, nici sprincene, și-i lipsesc și buzele. Mănilor i sēmănă mai mult ghiarelor unei pasări răpitoare. Acest om, care este o adevărată problemă pentru lumea științifică, e de-un esterior înflorătōr, care-i aduce un venit lunar de 20,000 fl

Cea mai mare abnormitate, ce s'a născut v'odată, este omul cu două capete Jacob Tokio, de nascere Italian. Un cap e botezat Giavano, altul Giacomo. Are un trup, cu patru mâni și două picioare: o adevărată minune. Are două plămâni, două inimii, dér numai un stomac și intestine normale. Cele două capete discută și vorbesc unul cu altul, se cōrtă uneori grozav, în care timp cele patru mâni adeseori împart palme și pumni. Monstrul are vârsta de 22 ani și se bucură de sănătate deplină. Are la săptămēnă un venit de 10,000 fl.

Nu mai puțin interesant este Lalao, de nascere hindustană. În trupul séu pōrtă un alt trup, ale cărui brațe sunt libere, pe când capul este numai pe trupul prim.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 21 Decemvre. În urma evenimentelor din Austria, guvernul unguresc a luat ați dela ordinea țilei proiectul pentru cvotă. Asupra acestui proiect nu se va mai dezbate în dietă.

Viena, 21 Decemvre. Fōia oficială va publica mâne numirea noului ministeriu sub presiunța lui Wittek. Conte Clary a fost primit și ați de cătră Majestatea Sa. O împăcare între Cehii și Germanii se consideră ca absolut imposibilă.

Londra, 21 Dec. Mulți membrii din aristocrația înaltă, între cari și prințul de Malborough, vor merge ca voluntari în Africa.

Petersburg, 21 Decemvre. A făcut mare senzațiă, că ambasadorul Scott a fost primit în audiență privată de țarul. Înainte de audiență între Petersburg și țarskoje Selo s'a făcut un viu schimb de depeși. Audiența se aduce în legătură cu evenimentele din Africa sudică.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maier.

Musset, Eminescu, Heine, Alexandri, — poeți, cari au cântat și au îndumnețit iubirea.

Eram abia la începutul vieții, nu iubisem încă, dér întâmplarea aceea mă îngrozea și mă degusta de viață și de iubire, par'că a-și fi trăit vōouri.

Dér nisece pași repeși, greoi, și un fel de gemăt năbușit mă trezesco din reflecțiile aceste. Ies în sală, care era luminată de lampă. O femeie bătrână, cernită, cu ochii uși de lacrimi, cum mă vede mă întrébă cu un glas uscat, stins:

— Fii bun, domnule, și spune-mi unde șede domnul Titu Negreanu.

În casele acelea locuiam mai mulți studenți dela medicină.

I-am răspuns:

— Eu sunt dōmnă.

Ea dete un țipet, vrū să mă îmbrânțescă și să intre în odaia:

— Am aflat tot... am aflat tot... mi-s'a spus... e la d-ta... fata mea... mi-ați măcelărit'o... mi-ați batjocorit'o... lasă-mă... să-i ved ôsele... ah! fata mea... fetița mea dragă... mi-ați măcelărit'o!...

Cuvintele eșiau fără șir, însoțite de țipete sfîșietōre, de gesturi convulsive.

Înțelesii îndată, că acestă femeie, cu înfățișare de neună, era mama fetei. De sigur, după cum am și aflat mai târziu, — unul din colegii mei îi mărtorisise, că scheletul fetei sale se află la mine, — și biata mamă, îngrozită și desperată, alergase să mă caute și să mă găsescă.

Rēmăsesem înmărmurit; nu șieam ce să fac. Instinctiv, mă puseseam în dreptul ușei și căutam să împiedec pe biata femeie de-a intra în odaia.

— Dōmnă, linișțiți-vē, sunteți înșelată...

— Oh, nu... mi-s'a spus tot... mi-s'a spus tot... te rog, ca pe Dumneșeu: lasă-mē... să-i ved ôsele... fata mea... fetița mea... a-ți măcelărit'o..., ca pe o vită....

La țipetele ei, eșiră din odaia delalături căți-va din colegii mei. În loc de a-mi veni în ajutor, priviau nepăsători zîmbeau. Se învoiseră toți se facă acestă glumă hidōsă, ca să ridă de situația grōznioă, în care mă puneau.

Încercai din nou s'o liniștesc, dér în-

cepusese să tremur, puterile îmi slăbiau. Eram în același timp, indignat de infamia colegilor mei și îngrozit de țipetele mumei.

Cu un gest brutal ea mă dete la o parte și intră în odaia.

Rēmăsei împietrit, în pragul ușei.

Atunci se petrecu o scenă sēlbatică, pe care nu o voiți uita-o în tōtă viața mea: muma aruncă în tōte colțurile odăii privirile ei rētăcite. Când dete cu ochii de schelet, un răcnet de fiară îi spintecă pieptul, și se năpusti cu brațele întinse spre el. Aușii un ciocnet de ôse și un corp greu cădënd pe scânduri.

Am fugit, — mi-era frică să nu înebuiesc....

M'am îmbolnăvit. Am zăcut aprōpe un an de accese nervōse, de cari credeam, că voiți muri. Eram convins, că devenisem epileptic. În sfirșit, m'am făcut bine. Apoi m'am lăsat de medicină, — ocupându-mē de-atunci încolo numai cu musica, cu arta senină și binefacțōre...

Cursul la bursa din Viena.

Din 21 Decembrie 1899.

Renta ung. de aur 4%	115.35
Renta de corone ung. 4%	94.55
Impr. cañil. fer. ung. in aur 4 1/2%	119.50
Impr. cañil. fer. ung. in argint 4 1/2%	99.30
Oblig. cañil. fer. ung. de ost. I. emis.	118.25
Bonuri rurale ungare 4%	93.10
Bonuri rurale croate-slavone	93.30
Impr. ung. cu premii	159.50
Leasuri pentru reg. Tisei și Seghedin	137.40
Renta de argint austr.	98.65
Renta de hãrtie austr.	98.30
Renta de aur austr.	115.25
Leasuri din 1860.	136 —
Acțiuni de-ale Bãncei austro-ungarã	916.—
Acțiuni de-ale Bãncei ung. de credit.	373.—
Acțiuni de-ale Bãncei austr. de credit.	372.75
Napoleonori	9.66
Mãrci imperiale germane	59.07 1/2
London vista	127.32 1/2
Paris vista	47.87 1/2
Rente de corone austr. 4%	98.45
Note italiene	44.70

Cursul pieței Brașov.

Din 22 Decembrie 1899.

Banonota rom. Cump.	9.16	Vënd.	9.21
Argent român. Cump.	9.—	Vënd.	9.10
Napoleonori. Cump.	9.60	Vënd.	9.66
Galbeni Cump.	5.62	Vënd.	5.65
Ruble Rusesci Cump.	127.—	Vënd.	128.—
Mãrci germane Cump.	58.75	Vënd.	—
Lire turcesci Cump.	10.73	Vënd.	—
Seris. fonc. Albina	101.—	Vënd 5%	101.50

Sz. 340/3—1899.

B.

Ö Felsége a király nevében.

A brassói kir. jbiróság mint buntetöbiróság rágalmazás vétséggel vádolt Proka György s társai elleni bünügyben a megtartott tárgyalás alapján hozta a következö

itéletet.

Vádolt Proka György, rozsnyói születésü és lakos, gr.keleti vallásu, 59 éves, nös 3 gyermek atyja., vagonos, irástudó, büntelen, nyugalmazott tanító az Ilie György sérelmére elkövetett a btkv. 258 § ba ütözö, a btkv 258 §-sa szerint minösülö rágalmazás vétségben büntönek mondatik ki, s ezért a btkv 258 és 92 §§ ai alapján, az 1892 évi XXVII. t. cz. 3. §-ban jelzett célokra fordítandó, ezen ítélet jögeröre emelkedésétől számítandó 15 nap alatt különbeni végrehajtás terhe mellett alóirt kir. jbirósághoz befizetendö, behajthatlanság esetén a B.kv. 53 §-a alapján 5 illetve 1 összesen 6 napi fogházra átváltoztatandó 25 frt. mint fő és 5 frt. mellékpénzbüntetésre s a felmerülendö bünügyi költségek hordozására; vádolt Ilie György, rozsnyói születésü és lakos, g. keleti vallásu, 33 éves, nös, 2 gyermek atyja, vagonos, kereskedö, a Proka György sé-

relmére elkövetett, a btkv. 261 §-ba ütözö s minösülö becsület sértés vétségében büntönek mondatik ki, s ezért a btkv. 261. alapján ugyan csak a fentirt célokra fordítandó s határidö alatt alóirt kir. jbirósághoz befizetendö, behajthatlanság esetén egy (1) napi fogházra átváltoztatandó 5 frt. pénzbüntetésre s a felmerülendö bünügyi költségek hordozására ítéletnek; s mindketten kötelesek Ilie Nicolae, Ilie György, Modroi Ion, Carstocea Vasilie, Renghea Ion, Stailoiu György, Cristolovean Romulus, Stanciesel Stán, Manisor Dumitru, Brandusioiu Nicolae, Nán George, Radecina Nicolae, Draghics Ion, Dukár Dumitru, Vledea George, Steniloiu Dumitru, Armasar Bukur tanuknak 1—1 frt. tanudijat 8 nap alatt végrehajtás terhe mellett egyetemlegesen megfizetni.

Végül köteles mindkét vádolt jelen ítéletet, annak jögeröre emelkedésétől számítandó 15 nap alatt a Brassóban megjelenö „Gazeta Transylvaniei“ címü napilapban saját, költségén teljtartalmulag közzétenni ellenkezö esetben jögsötva leend mindkét vádolt s illetve magánvádölö a közzétételt maga eszközölni s az ezzel járó költségeket ellenfelétől végrehajtás terhe mellett követtetni.

Indokok.

A tárgyalás rendén a rendelkezö részben említett tanuk, valamint vádoltak részben beismerése által a következö tényállás nyert beigazolást:

1899 márczius 22-én a rozsnyói gr. keleti egyházképviselö testülete ülést tartott, melyen Ilie György elnökölt, Proka György pedig mint bizottsági tag vett részt. Az üléstalyama alatt Proka György felszóllalt a miatt, hogy az erdök és legelök kezelése nem megy a törvényes uton, mire az elnökölö Ilie György azt válaszolta, vannak ez egyháznak rossz akarói, kik saját érdekük után járnak, a mellett, a mit határozotunk; erre újból felkelt, Proka György s ezen szavakat intézte Ilie György höz saját beismerése szerint: rossz akarö volt apád és anyád és nem érdemled meg az egyházunk vezetésén és élen lenni, mert te nekünk szégyent okozol egyházunknak, mivel egy zernesti k. . . l egybekeltél, elromlott és felségedett is elkergetted, hitvány, mert apósodt csinált belöled embert, szégyelje magát a képviselö tesület is olyan elöökkel a milyen te vagy, egy elromlott; b . . . ügyelj a feleségedre, és gyermekeidre, hogy ne maradjanak az utozán.

Tekintettel arra, hogy vádolt Proka György oly tényt állított Ilie Györgyröl, (hogy t. i. nös ember létere egy zernesti k . . l egybekelt és feleségét elkergette), mely va-

lódísága esetében alkalmas arra, hogy magánvádölött a közmegvetésnek tegye s ez többek jelenlétében történt; s tekintettel arra, hogy Ilie György, Proka Györgyöt, az egyház rossz akarójának nevezte, a ki saját, érdekei utáu jár; ennél fogva Proka Györgyöt a renderkezö részben irt, rágalmazás vétségében, Ilie Györgyöt pedig a becsület sértés vétségben büntönek kellett kimondani és pedig utöbbit annyival is inkább, mert abbeli védekezése, kogy csak általánosságban használta a rossz akarö kifejezést és nem Proka Györgyre vonatkozólag, el nem fogadható, a mennyiben a szóváltás csak ketötjük között folyt, senki a tárgyan szöt nem emelt, s nyomban a Proka felszóllalása után használta a sértést, s így kétségtelen, hogy azokat Prokára vonatkozólag mondotta, mi kitünik Proka válaszából is, „roszakarö volt, apád stb. De külömben is Ilie ezen szavakat egy képviselö testületi ülésen használván, az azon jelen levök mindenkét gyausította, minél fogva Proka mint szintén képviselö testületi tag, jögsosan érezhette sértve magát.

A büntetés kimérésénél enyhítölül vétetett, mindkét vádolt beismerése, büntelen elöélete, s a kölcsönös szóváltásból származö ingerült kedély állapota, s azon felül Proka Györgyre nézve, hogy Ilie György által vele szemben elözöleg elkövetett sértés által provacálva volt, s azon felül társadalmi állása, a mennyiben mint tanító szabadságvesztes büntetésre való elíteltetése által tulszigoruan sújtatnék súlyos bitö nem merült fel.

A bünügyi, költségek iránti intézkedés az elj. sz. 107 §-án a hirlapi közzétételre vonatkozó rendelkezés pedig a btkv. 277 §-án alapszik.

Brassó, 1899, május 4-én.

Mihály János, sk.
kir. aljbirö.

B. 340/6—1899.

Ö Felsége a király nevében.

A marosvásárhelyi magyar királyi itélötábla rágalmazás vétségével vádolt Proka György és Ilie György elleni büntetö ügyet, melyben a brassói királyi jbiróság 1899 évi május hó 4-én B. 340/3 szám alatt itéletet hozot, vádoltak felebbezése folytán, 1899 évi junius hó 8 án tartott nyilvános ülésében vizgálat alá vevén, a következö

itéletett hozta:

A királyi itélötábla az első biróság itéletét Ilie György vádlottra vonatkozó részében megváltoztatja s ezt a vádlotat a Btkv. 261 §-ban meghatározott becsületsértés vétségének vádjá és következményeinek terhe alól felmenti; többi részben pedig az itéletett helyben hagyja.

Indokok:

Ilie György vádolt az egyház képviselöti gyülésén, mind elnök vitatkozás közben Proka Györgyöt az egyház rosszakarójának nevezte s ebben a kijelentésben a magánvádölö becsületében találta magát megtámadva; tekintve, hogy ez a kijelentés nem oly jellegü mely a Btk 261 §-ban kövölirt becsületsértés vétségének is mérveit magában foglaló a királyi itélötábla az első biröi itéletet részben megváltoztatta, s Ilie György vádlotat a vád és következményeinek a terhe alól felmentette, többi részében pedig az első biröi itéletet vonatkozó indokaiból helybenhagyta.

Marosvásárhely 1899 junius hó 8.
Kosztka Géza sk. Péterfy Dénes sk
tanácselnök. elöadó.

La tóte

6

tragerile

Un los la loteria de binefacere
in favorul Spitalului Reuniunei Policlinice din Budapesta

== costã numai ==

1 Corónã.

Cãstigul principal
in valöre de

100,000

Coröne.

5 à 20,000 cor. etc. etc.
care la cerere se rescumpërã de administrație cu scãdãmënt de 20 %.

== Prima tragere ==
fãrã amãnare
in 4 Ianuarie.

Comande efectuezã prompt:
Biroul loteriei de binefacere
BUDAPESTA, IV. Kossuth Lajos-utca 1.

si
Cassa de bancã
Iacob Adler și Fratele
Brașov.

In ospãtãriile cu vinuri
la „Cocoșu Alb“, Strada Porții Nr. 20,
la „Sfatul vechiü“, (alten Rathhaus) T.-grãului Nr. 3,
se capëtã afarã de vinurile obicinuite și

Vinuri Dessert

recomandabile de sãrbãtori sunt:

	Buteliã mare micã			Buteliã mare micã	
Riesling.	—70 kr.	38 "	Sherry,	1.50 kr.	78 "
Som,	—70 "	38 "	Madeira,	1.50 "	78 "
Steiniger,	—90 "	48 "	Malaga,	1.50 "	78 "
Samos, griech Ausbr.	1.50 "	78 "	Lacrimae Christi.	1.60 "	88 "

Vinurile strãine sunt directe importate și se vënd și cu decilitrü și anume:
Samos, Sherry, Madeira, Malaga, à 20 kr. și Lacrimae Christi à 25 kr.
Pentru buteliã góle se bonificã 10 cr. respective 8 cr.
Pivnițele lui **Paul Artz.**